

روش‌های ارزیابی شدت خطرهای در کمین قربانیان خشونت خانگی

Photo: Thitarees/bigstock.com

برگردان : نرگس ثابتی از [بخش زنان سازمان ملل](#)

نیازهای ایمنی قربانیان یا زنان و دخترانی که در معرض خطر خشونت قرار دارند، بسته به شرایط ویژه آنها و شکل خشونتی که با آن مواجه بوده‌اند، متفاوت است. پلیس و دیگر مسوولان بخش امنیتی می‌توانند اقدامات مختلفی را برای پرداختن به نیازهای همیشگی ایمنی و امنیتی زنان، انجام دهند. از این جمله می‌توان به کاهش خطر خشونت در آینده اشاره کرد، این اقدامات انجام ارزیابی و تخفیف خطر و نیز طرح یک برنامه ایمنی فردی برای قربانی را در بر می‌گیرد.

ارزیابی خطر

- ارزیابی خطر ابزاری مهم برای کمک به پلیس برای تشخیص این است که قربانی در آینده در معرض چه درجه‌ای از خشونت قرار خواهد گرفت یا از چه درجه امنیتی برخوردار خواهد بود، تا از این طریق از حفاظت مناسب از قربانی مطمئن شود و به او کمک کنند که برنامه‌ای برای حفظ امنیت خود و امنیت افراد خانواده خود یا دیگر وابستگان (فرزندان، فامیل درجه دو و غیره) طراحی کند.
- ارزیابی خطر انواع مختلفی دارد که برای قربانیان خشونت خانگی طراحی شده‌اند (ارزیابی‌های خطر مرگ، خطر ضرب و جرح مجدد)، اگرچه ابزارها از نظر علمی نمی‌توانند وقوع خشونت را پیش‌بینی کنند، اما ملاحظات اصلی برای به حداکثر کردن امنیت زنان و دختران هنگام استفاده از یک روش ارزیابی خطر ضروری است. نکاتی که باید در دستور کار باشد عبارت است از:
- ارزیابی خطر باید با همکاری هر زن یا دختری که حس می‌کند در معرض خطر خشونت در آینده قرار داد، انجام گیرد. این زن باید راحت باشد و از هدف ارزیابی و دلیل سوالات خاصی که پرسیده می‌شود، کاملاً آگاه باشد، زیرا این آگاهی در کسب اعتماد او برای افزایش اطلاعات مربوط به آزار و اذیت نزد شما اهمیت بسیار دارد و در پرداختن و سخن گفتن از ترس‌های او مفید است. اینجا هم مانند دیگر مصاحبه‌ها، بسیار مهم است که مأموران پلیس دستورالعمل اخلاقی را رعایت کرده و حساسیت‌های مربوطه هنگام پرسش درباره نوع آزار یا ضرب و جرح را کاملاً اعمال کنند. آنها همچنین باید از آسیب‌پذیری قربانیان آگاه باشد و نیز این نکته را مد نظر قرار دهد که امنیت قربانیان تا چه اندازه می‌تواند تحت تأثیر مسائلی مانند وضعیت‌های اجتماعی و خانوادگی نابرابر، تبعیض و موانع دیگر مربوط به شرایط اقتصادی، آموزشی، زبانی و/یا مهاجرتی قرار داشته باشد.
- ابزارهای ارزیابی خطر می‌بایست براساس هدف خاص (شناسایی خطر زن‌گویی یا تهدید به آزار و اذیت از سوی شریک زندگی) انتخاب شوند، و برای بستری که قرار است در آن مورد استفاده قرار گیرند، به کمک نظرات قربانیان و وکلای ایشان، مناسب‌سازی شوند.
- زنان هنگام ترک یک رابطه یا پس از ترک فرد خشونت‌گر، طی دوره حاملگی، یا وقتی که قبلاً سعی در خفه کردن آنها شده یا مورد آزار جنسی قرار گرفته‌اند، در معرض خشونت بیشتری، به ویژه حملات مرگبار، قرار دارند، آزار و اذیت قبلی، سابقه جنایی یا سوء مصرف مواد مخدر عواملی هستند که با خطر حمله مجدد از سوی شریک زندگی در ارتباط هستند. ارزیابی خطر می‌بایست مرتباً انجام شود زیرا تحرکاتی که روی خطر خشونت علیه زنان و دختران تأثیر می‌گذارد طی زمان تغییر می‌کند.
- در عین این‌که زنان خود می‌توانند در شفاف‌سازی درباره خطر خشونت نقش داشته باشند و می‌توانند مرگ و میر و جراحات ناشی از خشونتی که از سوی شریک خشونت‌گراشان اعمال می‌شود را نیز به حداقل رسانند. به خاطر همین است که استفاده از ارزیابی‌ها در تکمیل سطح امنیت لازم و تعیین برنامه‌ای برای به حداقل رساندن خطراتی که ایشان را در آینده تهدید می‌کند، از اهمیت بسیاری برخوردار است.

ارزیابی‌های خطر معمولاً موارد زیر را مورد بررسی قرار می‌دهند:

- سابقه و تاریخچه آزار (جسمی، جنسی، کمین کردن و تعقیب و مزاحمت، رفتار کنترل‌کننده و آزار حسی و روحی)، از جمله تعداد دفعات و تغییر در شدت آزار طی زمان.
- فشار و تهدیدهایی که از سوی فرد خشونت‌گر اعمال می‌شود.
- دسترسی یا استفاده از اسلحه.

- مسائل مرتبط دیگری که ممکن است زن قربانی مورد اشاره قرار دهد (جدایی/مشکلات حضانت فرزند/سوءمصرف مواد مخدر/سابقه مشاهده یا تجربه آزار و اذیت در دوران کودکی /آزار حیوانات، و غیره).

(Campbell, 2005; IACP, 2006; Metropolitan Police Service, 2003)

ارزیابی خطر برای انواع دیگر خشونت

- **قاچاق:** راهنمای ضد قاچاق انسان برای کنشگران عدالت کیفری: بخش 5: ارزیابی خطر در قاچاق در بررسی افراد (UNODC, 2009).
- **ازدواج اجباری و جنایاتی که به نام « شرف و ناموس » انجام می‌شود:** خشونت خانگی، چک‌لیست‌های شناسایی خطر تعقیب و خشونت‌های اصطلاحاً « ناموسی » (موجود به 13 زبان) و راهنمایی مربوطه (انگلستان: اقدام مشترک علیه خشونت خانگی، 2009).
- پلیس می‌تواند ارزیابی‌های خطر را به عنوان بخشی از بررسی‌های خود انجام دهد، یا می‌تواند، با رضایت زن یا دختری که در معرض خطر قرار دارد، با دیگر ارائه‌کنندگان خدمات و ادارات دیگر در این فرایند همکاری کند (Macquarrie و Jaffe, 2010). برای مثال، در کانادا، طرح ارزیابی و مدیریت تهدید رابطه دانشگاه آلبرتا (ARTAMI) بخشی است که چهار نیروی پلیس شهری، یک دادستان دولتی، یک کارشناس حقوق خانواده، یک متخصص امنیت قربانی، و یک رابط خدمات کودکان در آن عضو هستند و به یک روانشناس جنایی نیز دسترسی دارد. این بنیاد تلاش‌های مأموران دادگستری و سازمان‌های اجتماعی را هماهنگ می‌کند تا هر چه بیشتر به تهدیدهای خشونت بار، روابط پرخطر و وضعیتهای تعقیب را بر اساس تحلیل خطرات توسط ادارات خاص بپردازد و به آن رسیدگی کند. این بنیاد همچنین به عنوان منبعی برای پلیس، پناهگاه‌های خشونت خانگی، مأموران اصلاح [و تربیت]، مددکاران سلامت روانی، و جوامع توسعه راهبردهای امنیتی و حمایت‌های دیگر از قربانیان، عمل می‌کند (Millar, 2009).

راهنمای پلیس اوگاندا: راهنمای مصاحبه ارزیابی خطر (برای خشونت خانگی)

- آیا تاکنون جراحت جدی دیده‌اید؟ لطفاً واقعه را شرح دهید و زمان رخداد را ذکر کنید.
- آیا تاکنون با کسی در این باره حرف زده‌اید؟ در صورت پاسخ مثبت مشخص نمایید که با چه کسی آن را در میان گذاشته‌اید.
- آیا فرزند دارید؟ در صورت پاسخ مثبت مشخص نمایید که آیا فرزندان شما نیز از سوی پدر مورد خشونت قرار گرفته‌اند؟ در صورت پاسخ مثبت موضوع را شرح دهید.
- آیا فرد مظنون دارای اسلحه است (برای مثال تفنگ، چماق، چاقو، نیزه، یا تیروکمان)؟ در صورت پاسخ مثبت می‌توانید نوع اسلحه را مشخص نمایید؟
- آیا مظنون تا به حال شما را با اسلحه تهدید کرده؟ در صورت پاسخ مثبت واقعه را شرح دهید.
- آیا مظنون تا به حال شما را به مرگ یا صدمه دیگری تهدید کرده است؟ اگر پاسخ مثبت است بفرمایید آخرین بار کی بوده؟ چگونه شما را تهدید کرده؟
- آیا مظنون سابقه خشونت با دیگران را دارد؟ در صورت پاسخ مثبت می‌وانید چند نمونه را ذکر کنید؟
- آیا او شما را از بیرون رفتن یا ارتباط با دیگران منع کرده است؟
- اگر با مردان دیگر صحبت کنید بسیار ناراحت می‌شود یا شما را به داشتن رابطه با ایشان متهم می‌کند؟
- آیا الکل می‌نوشد یا ماده مخدر مصرف می‌کند؟ در صورت پاسخ مثبت آیا پس از مستی، رفتاری خشن پیدا می‌کند؟
- آیا فرد مظنون تا به حال شما را به رابطه جنسی مجبور کرده است؟
- آیا تا به حال بچه‌ها را آزار داده است؟
- آیا تا به حال حیوانات خانگی/حیوانات اهلی را آزار داده است؟
- آیا تا به حال گلوی شما را [به قصد خفه کردن] فشار داده؟
- آیا تعداد دفعات و/یا شدت خشونت او افزایش داشته است؟
- هرگونه اطلاعات دیگری که مایلید پلیس درباره خطری که احتمالاً متوجه شماست بداند، ذکر کنید (واقعه ای خاص، تهدیدی خاص یا حس خاصی که دارید).

براساس پرسش‌های فوق، درجه خطری را که متوجه قربانی است محاسبه نمایید.

درجه خطر

1 تا 4: در معرض خطر

5 تا 7: در معرض خطر جدی

8 تا 10: در معرض خطر بسیار جدی

هر کاری را که لازم است انجام دهید، از جمله ارجاع قربانی به خدمات دیگر مخصوص زنان مورد خشونت، دستگیری فرد مظنون، و پیدا کردن محل اسکان جدید برای قربانی.

منبع: [Turyasingura. 2007](#) "واکنش به خشونت خانگی: راهنما برای پلیس اوگاندا؛ مرکز پیشگیری از خشونت خانگی. کامپالا.

منابع دیگر:

Special Collection: Intimate Partner Homicide (National Online Resource Centre on Violence against Women, 2011). Available in [English](#).

Inventory of Spousal Violence Risk Assessment Tools Used in Canada, (Millar, A. for Department of Justice, 2009). Available in [English](#).

Intimate Partner Violence Risk Assessment Validation Study, Final Report (J. Roehl, Ph.D.; C. O'Sullivan, Ph.D.; D. Webster, ScD; J. Campbell, Ph.D. 2005). Available in [English](#).

Risk Assessment (Turkish Police, UNFPA, 2007). Available in [Turkish](#).

خشونت خانگی، کمپین‌های موفق

See below for photo sources

ترجمه: نرگس ثابتی

در مطالب قبلی درباره [راه‌اندازی انجمن‌های پلیس اجتماعی](#) و [مکانیسم‌هایی برای مشارکت اجتماعی](#)، [گفتمان و پیشرفت](#) گفتیم.

نمونه‌های موفق: گارد حفاظت محلی پروتکلی برای پاسخ به خشونت علیه زنان تدوین می‌کنند (روساریو، آرژانتین)

گارد حفاظت شهری شهرداری در روساریو (آرژانتین) یک نیروی پلیس غیرمسلح است که در سال 2004 راه‌اندازی شد و از مردان و زنان جوانی تشکیل شده که با اعضای جامعه و مراجع محلی در ارتقاء امنیت در اماکن عمومی مانند پارک‌ها، خیابان‌ها و مناطق تفریحی همکاری می‌کنند. در سال 2008، این گارد، مراجع محلی، نمایندگان زنان و نمایندگان امور اجتماعی و گروه‌های حمایت از قربانیان خشونت به طور مشترک پروتکل پاسخ به قربانیان خشونت علیه زنان را براساس آموزه‌های پلیس محلی و مسوولان شهر فونل‌آبرادا (Fuenlabrada) در اسپانیا که قبلاً پروتکل اجتماعی مشابهی را تنظیم کرده بود، تنظیم و تدوین کرد. کل مطالعه موردی درباره تجربه گارد حفاظت شهری شهرداری را مطالعه کنید.

• دفترچه راهنمای گارد شهری شهرداری (CISCSA - زنان و شبکه زیستگاه، 2008). این منبع مرتبط با پلیس اجتماعی آرژانتین نتیجه آموزش‌های متعدد پلیس محلی درباره خشونت علیه زنان در شهرها است. این راهنما دارای چهار بخش است:

(1) خشونت شهری و خشونت علیه زنان؛

(2) بی‌اساس خواندن افسانه‌ها و عقاید خرافی درباره خشونت علیه زنان در شهر؛

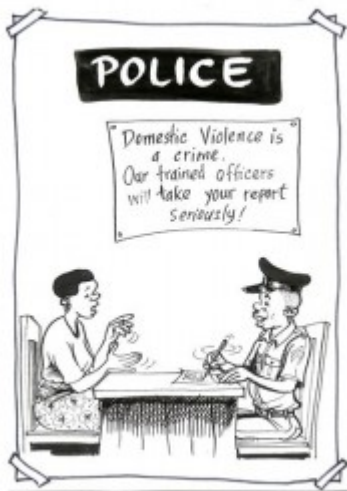
(3) کنوانسیون‌های بین‌المللی، قوانین ملی و استانی؛

(4) توصیه‌ها و اقدامات ضروری؛ همچنین این راهنما شامل یک واژه‌نامه و فهرست اصطلاحات و نیز یک پیوست منابع سازمانی و

اجتماعی برای پاسخدهی به خشونت علیه زنان در روساریو می باشد. علاوه بر راهنمای نظری، هر بخش شامل تمرینهای عملی برای انعکاس و تحلیل می باشد که جهت ارزیابی این آموزش مورد استفاده قرار می گیرند.

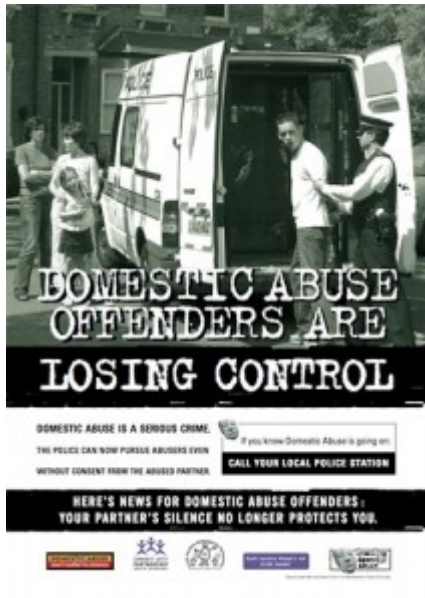
- برگزاری جلسات منظم بین رهبران جامعه - منتخب و سنتی - و پلیس: در بسیاری مواقع، قربانیان خشونت و خانواده‌های ایشان که ممکن است مایل باشند که رهبران منتخب یا سنتی جامعه در پرونده‌های خشونت خانگی و جنسی دخالت کنند یا وارد شوند. همکاری پلیس با رهبران سنتی برای ارتقاء حقوق انسانی زنان و دختران در این فرایندها و نیز تضمین این که قربانیان از فرصت گزارش‌دهی به پلیس برخوردارند و به دیگر مراجع مناسب طبق قانون دسترسی دارند، ضروری است.
 - هدایت فعالیت‌های توسعه و ارتباط با جوامع، به ویژه مردان و پسران: هم پلیس و هم سازمان‌های محلی می‌توانند فعالیت‌های توسعه مهمی را برای جمعیت‌های مختلف به ویژه مردان و پسران ترتیب دهند، تا آگاهی ایشان از حقوق بشر و مسائل مربوط به تساوی جنسیتی را افزایش دهد و مباحث مربوط به پیشگیری از و واکنش در برابر خشونت جنسیتی را مطرح سازند.
- این فعالیت‌ها می‌توانند اعتماد به پلیس را افزایش دهند و نیز می‌بایست تضمین کنند که اعضای جامعه و سازمان‌ها از مسوولیت‌های پرسنل امنیتی مربوط به این مسئله کاملاً آگاهی دارند. اولویت‌های اصلی برای ارتباطات و افزایش سطح آگاهی توسط پلیس عبارتند از
- فعالیت‌های لازم برای افزایش سطح آگاهی در رابطه با قوانین و سیاست‌های موجود
 - کمپین‌های محلی با بازیگران اصلی جامعه مدنی درباره اشکال مختلف خشونت (برای مثال، خشونت خانگی، قاچاق انسان، تعرض جنسی/تجاوز، آزار و اذیت جنسی در فضاها عمومی)
 - اطلاعات مربوط به دلیل و فرایند گزارش خشونت‌ها به پلیس (چرا، کجا و چگونه) و نیز اطلاعات مربوط به مسیر ارجاع موضوع به مراجع محلی.
 - فعالیت‌های خاص مدارس برای پیشگیری از خشونت در همکاری با وزارت آموزش و پرورش؛
 - ترجمه پروتکل‌ها و فرایندهای پلیس و نظامی به زبانهای لازم و نصب آنها در ایستگاههای پلیس در نقاط مناسب، همراه با یک برنامه ارتباط و آموزش؛
 - نصب پروتکل‌ها و فرایندهایی که به تعامل با جامعه مربوط می‌باشند به نقاط در معرض دید و نیز نقاطی با سطح بالای تعامل بین پلیس و مردم (پارک‌ها، میدانها، بازارها و غیره) همراه با یک کمپین اطلاع‌رسانی عمومی.

نمونه‌هایی از لوازم و اطلاعیه‌های افزایش سطح آگاهی درباره نقش پلیس

(ترجمه شکل: خشونت خانگی یک جرم است. مأموران آموزش دیده ما آماده اند گزارش شما را بسیار جدی و سریع ثبت نمایند.)

منبع: [Preventing Violence against Women Communication Materials](#).

ترجمه داخل شکل: پلیس عنان اختیار را از مجرمان خشونت خانگی می گیرد. خشونت خانگی یک جرم جدی است. اکنون پلیس حتی بدون نیاز به شکایت قربانی، آزارگر را دستگیر می کند.

اگر از مورد خشونت خانگی اطلاع دارید با ما تماس بگیرید.

یک خبر مهم برای مجرمان خشونت خانگی: سکوت شریک زندگی شما دیگر از شما محافظت نمی کند.

منبع: [against Women ce South Ayrshire Multi-Agency Partnership to prevent Violence](#)

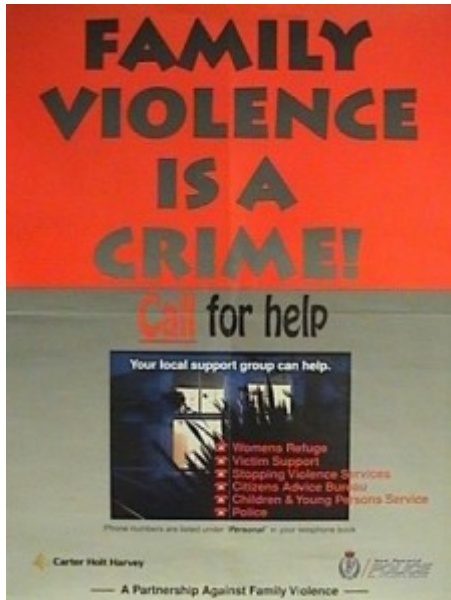
نمونه‌های موفق: کمپین خشونت خانوادگی پلیس نیوزیلند

از سال 1993 تا 1995 پلیس نیوزیلند، در همکاری با Communicadolo، یک کمپین آگاهسازی عمومی را برای تغییر طرز تفکر عمومی در جامعه بزرگتر و تأکید بر اینکه خشونت خانوادگی تنها یک مسئله "خانگی" نیست، بلکه جرمی است که نیازمند واکنش فوری، از جمله کمک خواستن از دیگران است، راه اندازی شد.

یک هدف دیگر این کمپین ایجاد تغییر در فرهنگ داخلی پلیس بود که به طور سنتی، به جای اینکه پلیس مسوولیتی را بر دوش مجرم قرار دهد و اقداماتی برای تضمین امنیت زنان و کودکان در برابر جنایتکاران و مجرمان انجام دهد، جدیت تماس های مربوط به خشونت خانگی را هر چه بیشتر کاهش داد. هدف از این کمپین پوشش چهار گروه مختلف بود: زنانی که خشونت را تجربه می کنند، مجرمان/مجرمان بالقوه، شاهدان خشونت خانگی، و پلیس، با اهداف زیر:

- تشویق گزارش دهی یا کمک خواستن از سوی زنان و کودکانی که خشونت را تجربه می کنند - و نیز افرادی که شاهد آزار و اذیت هستند.
- بازداشتن مجرمان و مجرمان بالقوه از مبادرت به رفتارهای آزارگرانه یا ادامه چنین رفتارهایی، و تشویق ایشان به ثبت نام در گروه های تغییر رفتار مردان.
- افزایش اجرای قوانین مربوط به خشونت خانگی توسط پلیس.

علاوه بر پیام اصلی کمپین یعنی «خشونت خانوادگی یک جرم است» از پلیس کمک بگیرید»، پیامهای ویژه ای هم برای گروه های اصلی طراحی شد، از جمله برای پلیس (خشونت خانوادگی در خانه می تواند منجر به نتایج جدی شود که در هر بستر دیگر برخورداردی بسیار شدید را می طلبد - مثلاً قتل). رویکردهای مورد استفاده این کمپین به شرح زیر است:

ترجمه متن داخل شکل: خشونت خانگی یک جرم است. برای کمک با پلیس تماس بگیرید.

- رسانه‌های جمعی: 3 مستند در تلویزیون ملی و در ساعات پربیننده؛ 2 سری تبلیغ تلویزیونی (جمعاً 14 تبلیغ)؛ 2 نماهنگ؛ آگهی‌های چاپی؛ پوستر؛ نصب علائم و تابلوها در استادیوم‌های ورزشی و اتوبوس‌ها.
- مداخلات اجتماعی که هم پلیس و هم ادارات غیردولتی را به کار می‌گیرند، از جمله در راه‌اندازی خط تلفن بدون هزینه جهت درخواست کمک (0800) همراه با پخش مستندهای مرتبط.
- افزایش ظرفیت و تلاش‌های سازمانی برای به چالش کشیدن نگرش و رفتار نیروهای پلیس درباره این موضوع، از جمله آگهی‌ها، نشریه‌های داخلی، تغییر در سیاست‌ها و خط مشی‌ها (برای مثال صدور اجازه برای دستگیری بدون نیاز به شکایت زنان قربانی) و آموزش.

یک بررسی روی کمپین مذکور زمینه‌های اصلی تغییر را بدین شرح شناسایی کرد:

- سطح آگاهی کمپین رشد بسیار خوبی داشت (92% تا اواخر سال 1995)، و دو-سوم افرادی که با کمپین در تماس بودند اظهار داشتند که این کمپین روی رفتار ایشان با خانواده تأثیر گذاشته است.
- خط تلفن مذکور هزاران تماس را ثبت کرده که بیشتر آنها از سوی قربانیان بوده است، اما برخی هم از سوی شاهدان انجام گرفته است (28% از زمان راه‌اندازی خط پس از پخش اولین مستند). تقریباً نیمی از تماس گیرندگان اعلام کردند که این اولین باری بوده که راز تجربه خشونت خانگی خود را برملا کرده‌اند.
- خدمات زنان افزایش قابل ملاحظه‌ای را در استمداد از سوی زنان گزارش داد.
- پلیس از رشد 44 درصدی ضرب و جرح زنان توسط مردان از سال 1993 تا 1994 و کاهش اندک این جرائم از 1995 تا 1996 خبر داد.
- تعداد مردانی که خود به دنبال استمداد در مورد خشونت‌های خانگی به این کمپین مراجعه کردند 50% افزایش داشته و ارجاع از سوی قضات دادگاه‌ها نیز دوبرابر شده است. پس از پخش مستند دوم، مردان 27% از تماس گیرندگان این خط را تشکیل می‌دادند.
- در 6 سال پیش از راه‌اندازی کمپین، هر ساله به طور متوسط 14 زن توسط مردان شریک زندگی خود به قتل می‌رسیدند. این رقم در سال اول به 10، در سال دوم به 9 و تا سال 1996 به 7 کاهش یافت.

این ابتکار یک نمونه منحصر بفرد از یک کمپین راه‌اندازی شده توسط پلیس بوده و جوایز متعدد ملی و منطقه‌ای را به خود اختصاص داده است، و اسناد و مواد اطلاع‌رسانی و رسانه‌ای آن جهت استفاده کمپین‌های بعدی در استرالیا مورد استفاده قرار گرفته است. اقتباس از: [VicHealth Review of Communication Components of Social Marketing/Public Education Campaigns Focusing on Violence against Women.](#) VicHealth. Melbourne.

<http://www.endvawnow.org/en/articles/1097-mechanisms-for-community-engagement-dialogue-and-utreach.html?next=1098>

راه‌اندازی انجمن‌های پلیس اجتماعی

Photo: sohelparvezhaque/bigstockphoto.com

مترجم: نرگس ثابتی

انجمن‌های پلیس جامعه ساختارهای هماهنگی رسمی هستند که سعی دارند مسوولیت‌پذیری از پایین به بالا را ایجاد کرده و به اعضای جامعه - به ویژه زنان و دختران - اجازه دهند که روی واکنش‌ها و پاسخ‌دهی پلیس نظارت داشته باشند، بازخوردها را به اطلاع آنها برسانند و تغییرات لازم را پیشنهاد دهند.

این هیأت‌ها می‌توانند به بهبود رابطه بین پلیس و شهروندان کمک کنند، گزارش‌دهی را تشویق کنند، و نیز به عنوان یک مکانیسم مراجعه رسمی برای افراد و جوامع عمل کنند تا ایشان بتوانند شکایات و نگرانی‌های خود را ثبت کنند. اگرچه در همگانی کردن احکام مربوط به خشونت علیه زنان و دختران در این انجمن‌ها تجربه محدودی وجود دارد، درس‌هایی از این تجربیات محدود گرفته شده که عبارتند از:

- نمایندگی زنان در هر مکانیسم نظارتی، ضروری است، به ویژه وکلای زنان و نمایندگان سازمان‌های حامی زنان قربانی.
- توسعه ظرفیت اعضای هیأت و سازمان‌های جامعه مدنی برای نظارت موثر بر کار پلیس می‌بایست راهنمایی لازم برای انجام نظارت روی خشونت علیه زنان را در بر داشته باشد.
- آموزش مشترک نهاد نظارتی و پلیس می‌تواند همکاری و احترام متقابل را افزایش دهد و مسلماً بخش مهمی از ایجاد فرایندهای شفاف برای گزارش حوادث و پاسخ‌دهی [مناسب] است.

نمونه‌هایی از انجمن‌های پلیس اجتماعی

بنگلادش: انجمن‌های پلیس اجتماعی در وضعیتی شکل گرفتند که خشونت در بنگلادش رو به افزایش بود، و اعتماد بین جامعه و پلیس بسیار ضعیف شده بود. این انجمن‌ها یک نقش رهبری داشتند و موجب تسهیل فعالیت‌هایی شدند که مشترکاً توسط اعضای جامعه و خود پلیس شناسایی می‌شوند، و به تدریج به شکل مکانیسم‌هایی مستقل درآمدند که می‌توانند عملیات خود را با کمترین حمایت بیرونی ادامه دهند. هر انجمن متشکل از 20 تا 25 عضو است که فعالیت‌های آنها توسط یک نماینده منصوب از سوی مراجع فرعی هدایت می‌شود. اعضای دیگر شامل مأموران پلیس، **انصار** (مأموران دولتی که مرتبه‌ای کمتر از پلیس دارند)، و نمایندگان یک سازمان مردم-نهاد (NGO) تسهیل‌کننده، با مدیران مدارس و معلمان، بازرگانان، رهبران مذهبی، نمایندگان سازمان‌های زنان، کشاورزان، و دیگر اعضای جامعه می‌باشند. هر انجمن دست کم یک بار در ماه تشکیل جلسه می‌دهد و در صورت وقوع مسائل فوریتی می‌تواند جلسات بیشتری را هم برگزار نماید. این جلسات روی فضای فعلی امنیت عمومی، مسائل ویژه یا فرصت‌های خاصی که انجمن می‌تواند به آنها واکنش نشان دهد. مرور و بررسی فعالیت‌های انجمن، و ابتکارات مربوط به این برنامه‌ها متمرکز است. چندین انجمن‌هایی هیأت‌های فرعی را برای مسائل امنیتی مختلف تشکیل داده‌اند که به مشکلات و مسائل جامعه در رابطه با خشونت علیه زنان می‌پردازند (Asia Foundation, 2009).

سريلانكا: پس از ارزیابی سال 2009 که در منطقه Kandy انجام شد و نشان داد که جوامع سینه‌الی، تامل و مسلمان به همکاری با پلیس در مورد مسائل مشترک علاقمند هستند، بازرس کل پلیس به این نکته اشاره کرد که پلیس باید به یک سیستم خدماتی حرفه‌ای‌تر و «مردم-دوست‌تر» تبدیل شود و بر علاقمندی برای افزایش حضور پلیس اجتماعی در سراسر کشور به منظور تأسیس یک فرهنگ خدمات عمومی و مسوولیت‌پذیری نسبت به اعضای جامعه، فارغ از جنسیت یا قومیت تأکید کرد.

از آن هنگام تا به حال، پلیس در انجمن‌های مخصوص جوامع به شهروندان پیوسته تا بهتر در جریان حوادث جنایی و موارد درگیری قرار گیرد. برای مثال در گامپولا، بیشتر موارد مورد بحث در انجمن‌ها به خشونت خانگی، اختلافات بر سر املاک، سوءمصرف الکل، ضرب و جرح، و خسارت به اموال بوده‌اند. با توجه به این که هم زنان و هم مردان در بحث درباره موارد شایع - اما بسیار تابو - از سوءمصرف الکل و خشونت خانگی احساس راحتی می‌کردند و مشکلی نداشتند، روشن بود که جامعه این انجمن را مکانی امن برای ابراز عقیده خود می‌داند. برخی از افراد نگرانی‌های خود درباره شیوع آجوسازی و فروش غیرقانونی الکل در منازل را مطرح کردند که خود علت موارد متعدد خشونت خانگی است. پس از شنیدن این نگرانی‌ها و مشکلات، پلیس گامپولا آجوسازی غیرقانونی را به عنوان یکی از اولویت‌های خود شناسایی کرد که می‌توان آن را در آینده با راه‌اندازی کمپین‌های ضدالکل جهت آگاه‌سازی عموم عملی ساخت. نمایندگان جامعه تأیید کردند که این انجمن‌های ماهانه برای بحث درباره مسائل خشونت خانگی بسیار مفید بوده است، و در عین حال همگی موافق

بودند که این مسائل راه حل های ساده ندارند (Levy, 2010).

آفریقای جنوبی: دولت محلی و نیروی پلیس آفریقای جنوبی در انجمن های پلیس اجتماعی شرکت و همکاری می کنند تا اولویت ها و اهداف مشترک در زمینه پیشگیری از جرم را تعیین کنند. این انجمن ها در فرموله کردن اولویت های پلیس محلی و اقدامات پیشگیری از جرم، سازمان های جامعه مدنی را نیز مشارکت می دهند و از آنها با این اهداف کمک می گیرند:

- برنامه ها، پروژه ها یا اقداماتی که انجمن پلیس اجتماعی می تواند اجرایی کند؛
- محل تأمین بودجه مورد نیاز انجمن برای اجرای پروژه ها
- چگونگی ارتقاء اهداف انجمن به وسیله پروژه انتخابی

طرح امنیت جامعه مبتنی بر یک بررسی ایمنی جامعه می باشد است با موارد زیر به کمک می آید:

- تمرکز روی جدی ترین مسائل هنگامی که منابع محدوداند؛
- ارائه دلیل و سند به مردم هنگامی که آنها با جدی ترین مسائل انتخابی موافق نمی باشند؛ و
- هماهنگی کار سازمان های مختلف به منظور جلوگیری از دوباره کاری.

بررسی ایمنی جامعه از طریق یک فرایند پنج مرحله ای برای شناسایی موارد زیر انجام می شود:

- مشکلات جنایی و جرایم در جامعه (برای مثال خشونت خانگی).
- کدام وظایف به عهده کدام سازمانها است: برخی سازمانها ممکن است خود دارای پروژه های پیشگیری از جرم باشند، و ممکن است فعالیت هایی برای پیشگیری از خشونت خانگی و حمایت از قربانیان مستقیم و غیرمستقیم آن قبلاً پیش بینی و اجرا شده باشند.
- **ویژگی های فیزیکی و اجتماعی منطقه:** برای دانستن دلایل جرم در یک جامعه، ویژگی های فیزیکی و اجتماعی منطقه می بایست معلوم باشد. برای مثال: زنان بیشتر در معرض خشونت خانگی و آزار جنسی قرار دارند؛ مردان جوان بیشتر در معرض جرایم خشونت بار دیگر قرار دارند و همچنین احتمال ارتکاب جرم و جنایت بین آنها بیشتر است.
- مشکلاتی که بیشتر به زنان مربوط می شود و میتواند نتیجه تعرض جدی یا یک تهدید جدی باشد (برای مثال اگر تعرض علیه یک زن در محیط عمومی صورت گیرد، اکثریت زنان در آن منطقه احساس عدم امنیت خواهند کرد).
- جزئیات مهمترین مسائل امنیتی که زنان و دختران در جامعه با آن روبرو هستند و ممکن است براساس بافت اجتماعی، اقتصادی، قانونی، فرهنگی و سیاسی هر منطقه متفاوت باشد.

(اقتباس از Barnes, K. and Albrecht, P., (2008), 'Civil Society Oversight of the Security Sector and Gender - Tool 9', Gender & Security Sector Reform Toolkit, Eds. Megan Bastick and Kristin Valasek, Geneva: DCAF, OSCE/ODIHR, UN-INSTRAW).

• راهنمایی های بیشتر را در بررسی های ایمنی (safety audits) در نمونه شهرهای امن ببینید.

درباره مکانیسم هایی برای مشارکت اجتماعی، [گفتمان و پیشرفت](#) بخوانید. در شماره بعدی درباره [کمپین های موفق خشونت خانگی](#) بخوانید.

مکانیسم هایی برای مشارکت اجتماعی، گفتمان و پیشرفت

Photo: Ocus Focus/Bigstockphoto.com

مترجم: نرگس ثابتی

تهیه شده توسط [UN Women](#)

گروه‌ها و سازمان‌های مردم- نهاد زنان می‌توانند پل‌های مهمی بین کارکنان بخش امنیتی و مردم باشند. طراحی مکانیسم‌هایی برای مشورت و همکاری با این گروه‌ها می‌تواند به بهبود واکنش پلیس علیه خشونت علیه زنان کمک کند و در این میان، کمک‌های سازمان‌های مردم-نهاد نقش ویژه‌ای به عهده دارد. از جمله این کمک‌ها می‌تواند به موارد زیر اشاره کرد:

- ارائه پاسخ اولیه به قربانیان خشونت (برای مثال حمایت اجتماعی سریع، حفاظت، سرپناه، کمک‌های پزشکی و درمانی پایه، و مشاوره درباره آسیب‌های واردشده)، و سپس کمک به زنان برای تماس با پلیس یا همراهی با ایشان در اداره پلیس محلی. این سازمان‌ها می‌توانند زنان و دختران را به خدمات حمایتی دیگر ارجاع دهند یا همچنان از جمله از طریق تأمین مساعدت‌های حقوقی به حمایت فعال از ایشان از طریق فرایند دادخواهی و التیام ادامه دهند.

در مواردی که زنان خانه و اجتماع خود را ترک می‌کنند، معمولاً سازمان‌های جامعه مدنی هستند که از بازگرداندن قربانی به جامعه یا صحنه‌های جدید اجتماعی حمایت می‌کنند.

- کمک به نهادهای اطلاعاتی محلی برای شناسایی جرایم، نوع و محل خطرات بالقوه امنیتی که به ویژه زنان و دختران را تهدید می‌کنند.
- ارائه اطلاعات مربوط به نقش پرسنل هماهنگ در پیشگیری از خشونت و حمایت از قربانیان، که به ویژه در موقعیت‌هایی دارای اهمیت است که پس از یک دوره درگیری، بی‌توجهی یا اقدام توهین‌آمیز پلیس، اعتماد به پلیس کاهش یافته است.
- اجرای نقش مهم نظارت بر کار پلیس برای اطمینان از عمل کردن مناسب آن در پیشگیری از خشونت و واکنش در برابر آن، و نیز اطمینان از اینکه هر گونه آزار و اذیت توسط پرسنل پلیس حتماً مورد پیگیری قرار می‌گیرد. اغلب سازمان‌های زنان از ارتباط خوبی با یکدیگر برخوردارند و می‌توانند به ایجاد پیوندهای مهم و اساسی بین جوامع و گروه‌های مشاوره در سطوح منطقه‌ای و ملی، کمک کنند.
- تقویت دانش و ظرفیت پلیس جهت رسیدگی به خشونت جنسیتی (برای مثال، با تسهیل توسعه آموزش جنسیتی و/یا برگزاری کلاس‌های آموزشی برای پلیس و پرسنل نظامی).
- تسهیل مالکیت محلی و آگاهی اجتماعی از اقدامات پلیس و افزایش آگاهی پلیس از فرصت‌های موجود برای مشارکت با جوامع.
- ارائه مشاوره و مساعدت با تلاش‌هایی در جهت افزایش نمایندگی زنان و موضوعات جنسیتی در موسسات امنیتی.

رویکردهای مختلف و مکانیسم‌های خاصی که می‌توان برای افزایش مشارکت و گفت‌وگو بین پلیس و سازمان‌های اجتماعی و حامیان این عرصه اختیار کرد به شرح زیر می‌باشد (Barnes and Albrecht, 2008):

- ایجاد شوراهای امنیت جامعه محلی یا [پیشگیری از] خشونت علیه زنان، که مستلزم وجود نمایندگان بخش‌های مختلف جامعه از جمله سازمان‌های زنان، و نیز پلیس، است و دستورات ویژه‌ای در کاهش خشونت علیه زنان و دختران دارد.

چنین جمعیت‌هایی می‌توانند به عنوان انجمن‌های مهمی برای اشتراک اطلاعات و دیدگاه‌ها درباره چگونگی بهبود امنیت اجتماع عمل کنند، مثلاً با انجام ارزیابی از امنیت و ایمنی در جامعه؛ افزایش آگاهی و ارائه آموزش مناسب (برای مثال گشت‌های امنیت غیررسمی آموزش پلیس در باب چگونگی واکنش به حوادث خشونت‌بار)؛ و حامیان محلی که آگاهی و دانش پلیس درباره آداب و رسوم محلی را افزایش می‌دهند.

• نمونه‌هایی از شوراهای امنیت محلی و طرح‌های امنیت شهروندی

در کشور پرو، پارلمان یک نظام ملی امنیت شهروندی را تدوین کرده تا اقدامات مشارکتی محلی جهت پیشگیری از جرم و جنایت را بهبود بخشد و پاسخگو بودن و مسوولیت‌پذیری پلیس در برابر جوامع را افزایش دهد. این نظام با تشکیل هیأت‌های محلی امنیت شهروندی، به موسسات محلی متکی است.

در این هیأت‌ها، فرماندهان پلیس محلی با مراجع رسمی و نمایندگان جوامع در زمینه پیشگیری از جرم همکاری می‌کنند. این هیأت‌ها مکانیسم‌هایی از پایین به بالا هستند که پلیس را در برابر رفتارهای خود و کیفیت خدمات خود پاسخگو می‌کند و راهی مهم برای مشارکت جامعه در مسائل امنیتی را باز می‌کند. وظیفه آنها این است که یک برنامه امنیت شهروندی در سطح شهرداری (شهری) و براساس ارزیابی مسائل ایمنی و امنیتی، طراحی کنند. این طرح امنیتی با بسیج همکاری و منابع محلی اجرا می‌شود. هیأت‌های مذکور همچنین مسوولیت بررسی تأثیر این طرح و نظارت بر عملکرد کارمندان دولتی مجری طرح، از جمله پلیس، را نیز بر عهده دارند.

در شیلی، کلمبیا و گواتمالا نیز نهادهای مشابهی مانند هیأت‌های امنیت محلی تأسیس شده‌اند. در کلمبیا، اعضای هیأت محلی شامل نمایندگان پلیس و فرماندهان نظامی، شهردار و نمایندگان دانشگاهی و بخش خصوصی می‌باشند. (Barnes, K. and Albrecht, P., (2008), 'Civil Society Oversight of the Security Sector and Gender - Tool 9', Gender & Security Sector Reform Toolkit, Geneva: DCAF, OSCE/ODIHR, UN-INSTRAW).)

در **هاییتی**، یک برنامه زنان سازمان ملل با بودجه DFID (وزارت توسعه بین‌الملل: وزارتخانه‌ای در انگلیس که وظیفه آن توسعه خارج از کشور است) در 9 جامعه مختلف کار می‌کرد تا نقش زنان در اقدامات انجام شده در سطح جامعه را ارتقا دهد و در نتیجه خشونت علیه

زنان را مورد بررسی قرار داده و امنیت جامعه را بالاتر ببرد. در هر جامعه، این برنامه سازمان‌های زنان را برای تأسیس شوراهای امنیت محلی مورد حمایت قرار داد. این شوراها نمایندگان از تمامی بخش‌ها از جمله دولت محلی، پلیس، قوه قضاییه، آموزش و پرورش، بهداشت، کلیسا، و سازمان‌های زنان را در خود دارند. نقش آنها بحث درباره نیازهای امنیتی زنان، افزایش آگاهی درباره خشونت علیه زنان و بهبود پاسخگویی و مسوولیت‌پذیری تأمین‌کنندگان خدمات محلی (از جمله پلیس) به عنوان حلقه‌ای از شبکه اجتماعی مربوطه است. نتایج اولیه نشان می‌دهد که این شوراها نقش مهمی در افزایش اعتماد به پلیس در رابطه با حوادث خشونت‌آمیز بازی می‌کنند (Spraos, H. 2011; McLean Hilker, L. 2009).

مرکز زنان **وانواتو** (کشوری در اقیانوس آرام: **Vanuatu**) شوراهایی علیه خشونت نسبت به زنان را تأسیس کرده که نقش مهمی را در ارتقای آگاهی جامعه و مشاوره در رسیدگی به این مسئله و نیز حمایت از زنان در مناطق روستایی، بازی می‌کند. این شوراها متشکل از زنان و مردان برجسته جامعه - در برخی موارد افراد مسن تر، رؤسا و پرستاران و بهیاران روستا - می‌باشند و با پلیس و قوه قضاییه هم همکاری دارند. این شوراها از سوی مرکز زنان **وانواتو** از نظر سواد حقوقی و مهارت‌های مشاوره تحت آموزش قرار می‌گیرند. شواهد نشان می‌دهد که این شوراها سطح آگاهی جامعه درباره خشونت علیه زنان را بالا برده و باعث می‌شود که پوشش رسانه‌ای درباره این مسئله افزایش یافته و موارد جرم و جنایت جنسیتی هر چه بیشتر در دادگاه‌های سنتی و رسمی مطرح شود و تحت پیگرد و رسیدگی قرار گیرد ([AusAid \(2008\)](#); [AusAid website](#); [AusAid \(2009\) Vanuatu Country Report](#)).

منبع: [زنان سازمان ملل](#)

- در مطلب بعدی به راه اندازی انجمن‌های پلیس اجتماعی و نمونه‌های از این مدل در کشورهای مختلف می‌پردازیم.